

КОМУНАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
«КІРОВОГРАДСЬКИЙ ОБЛАСНИЙ ІНСТИТУТ
ПІСЛЯДИПЛОМНОЇ ПЕДАГОГІЧНОЇ ОСВІТИ ІМЕНІ ВАСИЛЯ СУХОМЛИНСЬКОГО»

ОБЛАСНИЙ НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНИЙ ЦЕНТР
ПСИХОЛОГІЧНОЇ СЛУЖБИ СИСТЕМИ ОСВІТИ

***Анотований каталог
педагогічного досвіду
працівників психологічної
служби системи освіти
Кіровоградської області***

Кропивницький
2019

УДК 159.98

А 69

Анотований каталог педагогічного досвіду працівників психологічної служби системи освіти Кіровоградської області / укладачі В.Ф. Чебоненко, А.А. Мирська, І.Ю. Снітко, – Кропивницький: КЗ «КОШПО імені Василя Сухомлинського», 2019. – 20 с.

*Друкується за рішенням вченої ради
комунального закладу «Кіровоградський обласний інститут
післядипломної педагогічної освіти імені Василя Сухомлинського»
(від 19 березня 2019 року, протокол № 2)*

У каталозі подано відомості про авторів, бібліографічний опис та анотації найкращого педагогічного досвіду працівників психологічної служби системи освіти Кіровоградської області.

Каталог адресовано керівникам районних (міських) відділів освіти, керівникам центрів практичної психології та соціальної роботи, методистам, які відповідають за психологічну службу в районних (міських) методичних кабінетах, практичним психологам, соціальним педагогам, іншим педагогічним працівникам дошкільних, загальноосвітніх, професійно-технічних та вищих навчальних закладів системи освіти.

Рецензенти:

Горська Галина Олександрівна, кандидат психологічних наук, доцент, завідувач кафедри практичної психології Центральноукраїнського державного педагогічного університету імені Володимира Винниченка;

Гельбак Анжела Миколаївна, кандидат психологічних наук, доцент кафедри педагогіки, психології і корекційної освіти КЗ «КОШПО імені Василя Сухомлинського».

Відповідальна за випуск – Корецька Л.В.

© КЗ «КОШПО імені Василя Сухомлинського», 2019

ЗМІСТ

Передмова.....	4
Гайворонський.....	5
Добровеличківський.....	5
Знам'янський.....	5
Кіровоградський.....	6
Новгородківський.....	6
Олександрівський.....	7
м. Олександрія.....	7
м. Світловодськ.....	12
м. Кропивницький.....	13

ПЕРЕДМОВА

Діяльність служби в системі освіти в Кіровоградській області забезпечується практичними психологами та соціальними педагогами. За своїм статусом працівники служби належать до педагогічних працівників і, відповідно до чинного законодавства, користуються всіма правами і гарантіями, передбаченими для них.

Завдання психологічної служби в системі освіти Кіровоградської області полягає у:

- створенні психолого-педагогічних умов для повноцінної реалізації особистісного, інтелектуального і фізичного потенціалу учнів і студентів на основі сучасних досягнень вітчизняної та світової психологічної науки;

- підвищенні психологічної культури всіх учасників освітнього процесу: учнів, студентів, педагогічних працівників, батьків, представників громадськості;

- розробці інноваційних форм і методів роботи спеціалістів щодо подолання негативних явищ в учнівському середовищі: проявів насильства, агресивності, девіантної і деліквентної поведінки;

- розробці та запровадженні інноваційних моделей діяльності психологічної служби, оновленні на цій основі нормативно-правової бази, яка регулює діяльність працівників служби;

- підвищенні фахового рівня та вдосконаленні організації та змісту підвищення кваліфікації спеціалістів психологічної служби; моніторингу та оцінці ефективності діяльності усіх ланок психологічної служби.

Забезпечення сучасного рівня освіти стає можливим за таких умов: гуманізації і демократизації педагогічної взаємодії, взаємин між учителем, вихователем, учнем, батьками і громадськістю; індивідуалізацією навчання і вихованням на всіх рівнях освіти; прищепленні молоді не тільки знань, умінь і навичок, а й оволодіння життєвими компетенціями; розвитку і стимулювання різних форм самоврядування в освіті; розвитку і підтримки соціальної активності учнівської молоді; профілізації навчання і професійної підготовки; соціально-педагогічного патронажу і соціально-психологічного забезпечення освітнього процесу; підвищення психологічної культури усіх його учасників; забезпечення рівного доступу до знань представників різних соціальних груп.

Освітня діяльність здійснюється у взаємодії педагога та дитини, її характер значною мірою впливає на ефективність навчання і виховання. Основним принципом організації цієї взаємодії, яка втілює ідеї гуманізації освіти, є надання пріоритету особистості учня. Це передбачає прийняття дитини такою якою вона є, з таким життям, яким вона живе, бачення в ній особистості зі своїми настановленнями й уподобаннями, мотивами та інтересами, своїми цінностями й потребами. Кожен учень – це, насамперед, людина.

ГАЙВОРОНСЬКИЙ

Автор	Ольга Володарська , <i>практичний психолог Заваллівської загальноосвітньої школи-інтернату I-III ступенів Гайворонського району</i>
Суть досвіду	«Емоційна дезадаптація учнів закладів інтернатного типу» Програма корекційно-розвивальних занять з подолання учнівської дезадаптації, спрямованих на: розвиток емоційно-особистісної сфери дітей 6-8 років; попередження та корекцію агресивної поведінки дітей молодшого шкільного віку; психологічні особливості старших підлітків; формування сприятливого психологічного клімату в колективі; запобігання та корекцію негативних емоційних станів; попередження та подолання агресивності. Емоційна дезадаптація школярів загальноосвітніх закладів інтернатного типу.
Джерело інформації	О. Володарська. Емоційна дезадаптація учнів закладів інтернатного типу (методична розробка)/ Ольга Володарська. – Гайворон: Відділ освіти Гайворонської районної державної адміністрації, районний методичний кабінет, 2014. – 45 с.

ДОБРОВЕЛИЧКІВСЬКИЙ

Автор	Таміла Бондаренко , <i>методист районного методичного кабінету Добровеличківської районної державної адміністрації</i>
Суть досвіду	«Особливості оцінки і розвитку пам'яті у підлітків» У посібнику представлено теоретичний матеріал: пам'ять, її види та індивідуальні особливості; діагностичний матеріал: оцінка пам'яті; корекційний матеріал: тренування пам'яті.
Джерело інформації	Т. Бондаренко. Особливості оцінки і розвитку пам'яті у підлітків (методичний посібник) / Таміла Бондаренко. – Добровеличківка: Відділ освіти Добровеличківської районної державної адміністрації, районний методичний кабінет, 2011. – 24 с.

ЗНАМ'ЯНСЬКИЙ

Автор	Олена Ларіонова , <i>практичний психолог опорного навчального закладу «Дмитрівська загальноосвітня школа I-III ступенів імені Т.Г. Шевченка Знам'янської районної ради Кіровоградської області»</i>
Суть досвіду	«Розвиток соціально-комунікативних здібностей учнів як засобу реалізації в суспільстві» У посібнику представлено теоретичну та практичну частини, комплексний аналіз як рівня розвитку властивостей і якостей

	особистості учня, так і учнівських груп. Є матеріали для фізичного, психічного, соціального і духовного розвитку. Розроблений тренінг «Як уникнути стресу?», який включає десять занять, що спрямовані на розвиток соціально-комунікативного потенціалу школярів, формування позитивної самооцінки та світоглядної позиції, вміння взаємодіяти в колективі.
Джерело інформації	О. Ларіонова. Розвиток соціально-комунікативних здібностей учнів як засобу реалізації в суспільстві (методичний посібник) / Олена Ларіонова. – Знам'янський район: Відділ освіти, молоді та спорту Знам'янської районної державної адміністрації, районний методичний кабінет, 2017. – 42 с.

КІРОВОГРАДСЬКИЙ

Автор	Тетяна Іляшенко , <i>практичний психолог Катеринівської загальноосвітньої школи I-III ступенів Катеринівської сільської ради Кіровоградського району Кіровоградської області.</i>
Суть досвіду	«Розвиток пізнавальних процесів в учнів молодших класів» До збірки включено ігри та вправи, а також пропонуються розробки уроків та тренінгових занять на розвиток пізнавальних процесів для учнів 1-4 класів. Як відомо, початковій школі належить виключно важлива роль в психічному розвитку школяра. Вона покликана не тільки озброїти дітей початковими навчальними вміннями та навичками (читанням, письмом, рахунком), але і в значній мірі розвивати у них пізнавальні здібності (сприйняття, увагу, пам'ять, мислення, уяву, мову). Тим більше, що між цими двома комплексами психічних властивостей існує глибока органічна взаємодія: засвоєння першого базується на вже досягнутому розвитку другого.
Джерело інформації	Т. Іляшенко. Розвиток пізнавальних процесів в учнів молодших класів (методична збірка)/ Тетяна Іляшенко. – Кіровоградський район: Відділ освіти, молоді та спорту Кіровоградської райдержадміністрації, районний методичний кабінет, 2014. – 52 с.

НОВОМИРГОРОДСЬКИЙ

Автор	Марина Забажан , <i>практичний психолог навчально-виховного об'єднання «Новомиргородська загальноосвітня школа I-III ступенів № 3 – дошкільний навчальний заклад» Новомиргородської районної ради Кіровоградської області</i>
Суть досвіду	«Психолого-педагогічна діагностика готовності дітей до навчання в школі» В посібнику представлено теоретичну частину, зміст та поняття «шкільна зрілість». Проаналізовано діагностичні прийоми і

	програми психологічної допомоги дитині на етапі підготовки до школи. Розроблено програму занять, спрямовану на надання психологічної допомоги дітям, не підготовленим до шкільного навчання.
Джерело інформації	М. Забажан. Психолого-педагогічна діагностика готовності дітей до навчання в школі (методичний посібник)/ Марина Забажан. – Новомиргород: Відділ освіти Новомиргородської районної державної адміністрації, районний методичний кабінет, 2011. – 42 с.

ОЛЕКСАНДРІВСЬКИЙ

Автор	Галина Поцілуйко , <i>практичний психолог Олександрівського дошкільного навчального закладу № 6 Олександрівського району Кіровоградської області</i>
Суть досвіду	«Формування психологічної готовності дітей до навчання в школі: особистісний і соціально-психологічний компоненти» У даній роботі представлено теоретичний аналіз поняття готовності до шкільного навчання і визначені головні критерії готовності до шкільного навчання з погляду видатних педагогів і психологів. Критерії готовності або неготовності до шкільного навчання пов'язані із психологічним віком дитини, що вираховується не за годинником фізичного часу, а за шкалою психологічного розвитку. Цю шкалу теж треба вміти читати: розуміти критерії її складання, знати пункти відліку, розмірність. У посібнику була використана комплексна програма діагностики дітей, описані основні методики діагностики готовності дітей до шкільного навчання.
Джерело інформації	Г. Поцілуйко. Формування психологічної готовності дітей до навчання в школі: особистісний і соціально-психологічний компоненти (методичний посібник) / Галина Поцілуйко. – Олександрівський район: Відділ освіти Олександрівської районної державної адміністрації, районний методичний кабінет, 2017. – 42 с.

м. ОЛЕКСАНДРІЯ

Автор	Вікторія Домбровська , <i>практичний психолог Олександрійського навчально-виховного комплексу (ЗНЗ I-II ступенів № 17 – ліцей) Олександрійської міської ради Кіровоградської області</i>
Суть досвіду	«Розкриття внутрішнього світу та інтеграція особистості через самосвідомість підлітка» Життя підлітка, розкриття внутрішнього світу молоді особистості є надзвичайно складними. Сприймаючи своє життя як

	щось глибоко особисте, кожний підліток якнайменше хоче, щоб його «вчили жити». Серед тих знань, які одержує учень в школі, мало знань про себе, про свою особисту психіку і її особливості, про свою індивідуальність і унікальність. Посібник містить в собі курс занять для індивідуальної роботи з самопізнання та саморозвитку особистості, формування моральних, психічних та інтелектуальних якостей підлітка. Методичний посібник включає в себе інформаційний матеріал, в тому числі й індивідуальну психодіагностику, вправи для корекційно-розвивальної роботи.
Джерело інформації	В. Домбровська. Розкриття внутрішнього світу та інтеграція особистості через самосвідомість підлітка (методичний посібник)/ Вікторія Домбровська. – м. Олександрія: Управління освіти, молоді та спорту Олександрійської міської ради, методичний кабінет, 2015. – 42 с.

Автор	Вікторія Домбровська , <i>практичний психолог Олександрійського навчально-виховного комплексу (ЗНЗ I-II ступенів № 17 – ліцей) Олександрійської міської ради Кіровоградської області</i>
Суть досвіду	«Сходинок до успіху» Ця програма містить комплекс практичних, спеціальних вправ, направлених на пізнання самого себе, своєї поведінки. Поняття впевненості дасть можливість усвідомити себе, як особистість, сприятиме формуванню навичок впевненої поведінки, підвищенню самооцінки, усвідомленню себе як людини успішної, впевненої, яка несе відповідальність за своє життя, свої дії та почуття. Ті, хто використовуватимуть програму, здобудуть вміння ставити цілі, вчитимуться успішно їх реалізовувати.
Джерело інформації	В. Домбровська. Сходинок до успіху (методичний посібник)/ Вікторія Домбровська. – м. Олександрія: Управління освіти, молоді та спорту Олександрійської міської ради, методичний кабінет, 2016. – 24 с.

Автор	Вікторія Домбровська , <i>практичний психолог Олександрійського навчально-виховного комплексу (ЗНЗ I-II ступенів № 17 – ліцей) Олександрійської міської ради Кіровоградської області</i>
Суть досвіду	«Зустріч... із собою» Курс занять призначений для співпраці підлітка і психолога. Спрямовані заняття на вивчення та вдосконалення особливостей особистості підлітка, формування моральних, психічних та інтелектуальних якостей. Курс включає 23 заняття, які містять інформаційні матеріали, психодіагностику та корекцію власного «Я», тести, анкети.

Джерело інформації	В. Домбровська. «Зустріч... із собою» (методичний посібник)/ Вікторія Домбровська. – м. Олександрія: Управління освіти, молоді та спорту Олександрійської міської ради, методичний кабінет, 2017. – 24 с.
---------------------------	---

Автор	Тетяна Черниш , <i>практичний психолог навчально-виховного об'єднання «Олександрійська гімназія ім. Т.Г.Шевченка – ЗНЗ I-II ступенів – школа мистецтв» Олександрійської міської ради Кіровоградської області</i>
Суть досвіду	«Техніки психодрами в корекційній роботі шкільного психолога» Розроблено цикл тренінгових занять з використання методу психодрами, який направлений на: психологічну діагностику схильності підлітків до девіантної поведінки; психологічну корекцію особистісних проблем, страхів та фантазій учасників групової роботи; розкриття, актуалізацію почуттів та життєвого досвіду підлітків.
Джерело інформації	Т. Черниш. Техніки психодрами в корекційній роботі шкільного психолога (методичний посібник)/ Тетяна Черниш. – м. Олександрія: Управління освіти, молоді та спорту Олександрійської міської ради, методичний кабінет, 2016. – 42 с.

Автор	Ірина Тищенко , <i>практичний психолог загальноосвітнього навчального закладу I-III ступенів № 10, Олександрійської міської ради Кіровоградської області</i>
Суть досвіду	«Формування позитивної «Я-концепції» в учнів середнього та старшого шкільного віку» Дана корекційно-розвивальна програма містить комплекс тренінгових занять, спрямованих на формування позитивної «Я-концепції» у підлітків та способи взаємодії всіх учасників навчально-виховного процесу. Програма сприяє формуванню у підлітків почуття власної цінності, позитивного ставлення до життя і усвідомлення доцільності свого існування.
Джерело інформації	І. Тищенко. Формування позитивної «Я-концепції» корекційно-розвивальна програма для підлітків / Тищенко Ірина Вікторівна. – Олександрія: Науково-методичний центр управління освіти, молоді та спорту Олександрійської міської ради, 2012. – 52 с.

Автор	Анжела Швець , <i>практичний психолог загальноосвітнього навчального закладу I-III ступенів № 15 Олександрійської міської ради Кіровоградської області</i>
Суть досвіду	«Робота практичного психолога щодо збереження психічного здоров'я у дітей та підлітків» Посібник містить цикл занять для активізації внутрішніх психологічних ресурсів особистості молодшого школяра і підлітка, забезпечення умов емоційно-соціального розвитку і психологічного здоров'я школяра. У збірці надані рекомендації учасникам навчально-виховного процесу та форми просвітницької роботи з педагогічним колективом і батьками.
Джерело інформації	А. Швець. Робота практичного психолога щодо збереження психічного здоров'я у дітей та підлітків / Швець Анжела Андріївна. – Олександрія: Науково-методичний центр управління освіти, молоді та спорту Олександрійської міської ради, 2012. – 56 с.

Автор	Анжела Швець , <i>практичний психолог загальноосвітнього навчального закладу I-III ступенів № 15 Олександрійської міської ради Кіровоградської області</i>
Суть досвіду	«Як ми бачимо один одного, або Я і Ти» Посібник містить цикл занять для активізації внутрішніх психологічних ресурсів особистості молодшого школяра і підлітка, забезпечення умов емоційно-соціального розвитку і психологічного здоров'я школяра. У збірці надані рекомендації учасникам навчально-виховного процесу та форми просвітницької роботи з педагогічним колективом і батьками. Посібник розроблено для практичних психологів та соціальних педагогів.
Джерело інформації	А. Швець. Як ми бачимо один одного, або Я і Ти / Швець Анжела Андріївна. – Олександрія: Науково-методичний центр управління освіти, молоді та спорту Олександрійської міської ради, 2012. – 56 с.

Автор	Ірина Сапун , <i>практичний психолог навчально-виховного комплексу «Загальноосвітній навчальний заклад I-III ступенів № 9 – спеціалізована школа» Олександрійської міської ради Кіровоградської області</i>
Суть досвіду	«Психологічний супровід профілізації навчання в школі з поглибленим вивченням ряду предметів та курсів» У методичному збірнику представлено роботу з педагогами: психологічне здоров'я в умовах навчального закладу:

	психопрофілактика емоційного «вигорання»; робота з учнями: інтерактивні заняття з елементами тренінгу; робота з батьками: порушення дитячо-батьківських стосунків у сім'ї, їхній вплив на особистість і психічне здоров'я дитини.
Джерело інформації	І. Сапун. Психологічне здоров'я в умовах навчально-виховного закладу (методичний збірник)/ Сапун Ірина Вікторівна. – Олександрія: Науково-методичний центр управління освіти, молоді та спорту Олександрійської міської ради, Центр дитячої та юнацької творчості ім. О. Шевченка, 2015. – 45 с.

Автор	Ірина Сапун , <i>практичний психолог навчально-виховного комплексу «Загальноосвітній навчальний заклад I-III ступенів № 9 – спеціалізована школа» Олександрійської міської ради Кіровоградської області</i>
Суть досвіду	«Корекція емоційної сфери молодшого школяра» Робота практичного психолога в навчальному закладі включає в себе корекційну діяльність, і в першу чергу – корекцію молодшого школяра. Посібник містить в собі активні форми і методи навчально-виховної роботи. В ньому представлені психологічні вправи, ігри, етюди, релаксаційні комплекси. Пропоновані рекомендації щодо емоційно-особистісних проблем молодшого школяра цінні для роботи не тільки педагогів, а й батьків.
Джерело інформації	І. Сапун. Корекція емоційної сфери молодшого школяра (методичний збірник)/ Сапун Ірина Вікторівна. – Олександрія: Науково-методичний центр управління освіти, молоді та спорту Олександрійської міської ради, Центр дитячої та юнацької творчості ім. О.Шевченка, 2016. – 45 с.

Автор	Олена Дон-Рустам , <i>практичний психолог загальноосвітнього навчального закладу I-III ступенів № 2 імені М. Горького Олександрійської міської ради Кіровоградської області</i>
Суть досвіду	«Корекційно-відновлювальна робота практичного психолога з дітьми «групи ризику» Корекція суїциду серед підлітків. Заняття програми спрямовані на зменшені агресії, посилення самоконтролю, навчання підлітків уникати несприятливих ситуацій та шукати ефективні шляхи досягнення лідерства.
Джерело інформації	О. Дон-Рустам. Корекційно-відновлювальна робота практичного психолога з дітьми «групи ризику» / Олена Дон-Рустам. – Олександрія: Науково-методичний центр управління освіти, молоді та спорту Олександрійської міської ради, 2015. – 56 с.

Автор	Ірина Тищенко , <i>практичний психолог загальноосвітнього навчального закладу I-III ступенів № 10 Олександрійської міської ради Кіровоградської області</i>
Суть досвіду	«Формування позитивної "Я-КОНЦЕПЦІЇ"» Програма сприяє формуванню у підлітків почуття власної цінності, позитивного ставлення до життя і усвідомлення доцільності свого існування. Програма спрямована на допомогу підліткам сформувати позитивну «Я-концепцію», краще пізнати себе, свої сильні сторони, розвинути почуття власної цінності, подолати невпевненість, страх.
Джерело інформації	Ірина Тищенко. Формування позитивної «Я-КОНЦЕПЦІЇ»/ Ірина Тищенко. – Олександрія: Науково-методичний центр управління освіти, молоді та спорту Олександрійської міської ради, 2016. – 42 с.

м. СВІТЛОВДСЬК

Автор	Тамара Бобошко , <i>практичний психолог навчально-виховного комплексу «Гімназія-загальноосвітня школа I-III ступенів № 4» Світловодської міської ради Кіровоградської області</i>
Суть досвіду	«Самопізнання, самовиховання підлітків» Розроблений курс «Внутрішній світ людини» є третьою частиною інтегрованого курсу «Людина і світ», який направлений на філософське осмислення і розуміння підлітками своєї особистості, свого «Я», сприяє активному сприйняттю ними оточуючого світу, розвиває необхідність у самовихованні, самовдосконаленні, знайомить учнів з основами психології. Основним завданням курсу є формування світоглядних ідей: «Я – людина, частина природи, суспільства. Я – неповторна індивідуальність, і від мене залежить сьогоденне життя. Самовдосконалення – шлях до успіху».
Джерело інформації	Т. Бобошко. Самопізнання, самовиховання підлітків/ Тамара Бобошко. – Світловодськ: Відділ освіти, молоді та спорту Світловодської державної адміністрації, 2016. – 42 с.

Автор	Тамара Бобошко , <i>практичний психолог навчально-виховного комплексу «Гімназія-загальноосвітня школа I-III ступенів № 4» Світловодської міської ради Кіровоградської області</i>
Суть досвіду	«Управлінське спілкування в діяльності керівника» Тренінг розроблено для ознайомлення сучасних керівників школи з базовими положеннями теорії спілкування і на основі цієї інформації формування у них навичок ефективної взаємодії. Посібник допоможе розвивати навички активного слухання,

	ефективного спілкування; учитися різноманітним прийомам вербального та невербального спілкування; ефективним комунікативним актам (мовленнєвим повідомленням); розвивати навички толерантного спілкування.
Джерело інформації	Т. Бобошко. Управлінське спілкування в діяльності керівника / Тамара Бобошко. – Світловодськ: Відділ освіти, молоді та спорту Світловодської державної адміністрації, 2017. – 24 с.

Автор	Вікторія Кіндратко , <i>практичний психолог дошкільного навчального закладу (ясла-садок) № 5 загального типу комунальної власності Світловодської міської ради Кіровоградської області</i>
Суть досвіду	«Настрій і здоров'я» Комплекс тренінгових занять спрямовано на уточнення та закріплення знань дітей про здоров'я, настрої та їхню взаємозалежність; виховання бажання бути здоровими; навчання дітей визначати стан свого здоров'я, називати свій настрій; розвиток уважності, зв'язного мовлення.
Джерело інформації	В. Кіндратко. Настрій і здоров'я / Вікторія Кіндратко. – Світловодськ: Відділ освіти, молоді та спорту Світловодської державної адміністрації, 2016. – 24 с.

Автор	Ольга Деркач , <i>практичний психолог дошкільного навчального закладу (ясла-садок) № 2 «Буратіно» комбінованого типу комунальної власності, м. Світловодськ</i>
Суть досвіду	«Мандрівка лісовою стежиною» Розробка призначена, щоб підвести дітей до розуміння того, що природа допомагає людині бути здоровою і сильною; вчити їх послідовно викладати свою думку, розвивати увагу, пізнавальні інтереси, пам'ять, мислення; створити у групі доброзичливу атмосферу; сприяти емоційному розвитку; виховувати позитивне ставлення до живого довкілля.
Джерело інформації	О. Деркач. Мандрівка лісовою стежиною / Ольга Деркач. – Світловодськ: Відділ освіти, молоді та спорту Світловодської державної адміністрації, 2017. – 24 с.

м. КРОПИВНИЦЬКИЙ

Автор	Тетяна Калістратова , <i>практичний психолог дошкільного навчального закладу (ясла-садок) № 73 «Червона квіточка» комбінованого типу Кіровоградської міської ради</i>
Суть досвіду	«Корекція і розвиток особистісної сфери дошкільника» Методичний посібник складається з трьох тренінгових програм: «Соціально-психологічна адаптація дітей 4-6 років до умов

	дошкільного закладу», «Корекція та розвиток емоційної сфери дошкільників», «Соціально-психологічний тренінг дитячо-батьківських взаємин». Розвивальний і психокорекційний комплекс вправ, ігор, етюдів, бесід, казок, що вдало інтегровані в єдину тренінгову програму психологічного супроводу дошкільників. Усі тренінгові програми організаційно об'єднані в єдине ціле, забезпечують не лише локальний, психокорекційний, а й психотерапевтичний ефект. Матеріал розрахований на роботу не тільки з дітьми, а й із батьками.
Джерело інформації	Т. Калістратова. Корекція і розвиток особистісної сфери дошкільника/ Упорядник Тетяна Калістратова. – Кіровоград, 2015. – 24 с.

Автор	Ганна Якимчук , <i>практичний психолог Кіровоградського обласного навчально-виховного комплексу (гімназія-інтернат – школа мистецтв)</i>
Суть досвіду	«Система роботи психологічної служби в навчальних закладах нового типу» Посібник містить збірку методик: діагностика та корекція негативних змін в учнів під час переходу від дитячого до підліткового віку; діагностика та корекція негативних змін в учнів під час переходу від підліткового до юнацького віку; діагностика та корекція негативних змін в учнів під час переходу в Кіровоградську школу мистецтв з інших шкіл області; забезпечення учнів ефективними засобами саморегуляції.
Джерело інформації	Г. Якимчук. Система роботи практичної служби в навчальних закладах нового типу / Якимчук Ганна. – Газета «Психолог», №46 (286), грудень, 2007 р.

Автор	Ганна Якимчук , <i>практичний психолог Кіровоградського обласного навчально-виховного комплексу (гімназія-інтернат – школа мистецтв)</i>
Суть досвіду	«Карта життя: самостійний вибір майбутньої професії» У збірнику з метою допомогти учням зорієнтуватися у світі сучасних професій, здійснити професійне самовизначення з урахуванням психолого-індивідуальних особистісних властивостей розроблений профорієнтаційний тренінг. В його програмі використовуються вправи, ігри профорієнтаційного змісту, які дають можливість створити позитивне середовище, в якому учні можуть навчитися новим способам дій і поведінковим реакціям, експериментувати з новими стратегіями у вирішенні проблем, усвідомлено поставитися до вибору майбутньої професійної діяльності.

Джерело інформації	Г. Якимчук. Карта життя: самостійний вибір майбутньої професії / Якимчук Ганна Валентинівна. – Газета «Психолог», №46 (286), грудень, 2010 р.
---------------------------	---

Автор	Ольга Немикіна , <i>практичний психолог комунального закладу «Дошкільний навчальний заклад (ясла-садок) № 61 «Гніздечко» комбінованого типу Кіровоградської міської ради»</i>
Суть досвіду	«Розвиток творчого потенціалу дитини-дошкільника» У методичному посібнику вміщено матеріали з проблеми розвитку творчих здібностей вихованців шляхом використання казок та сендплею, розробки циклу тренінгових занять, матеріали консультацій, конспекти батьківських зборів, діагностичний інструментарій, також у посібник вміщені казки, у тому числі й такі, які складено вихователями ДНЗ під час тренінгових занять з практичним психологом.
Джерело інформації	О. Немикіна. Розвиток творчого потенціалу дитини-дошкільника / Упорядник Ольга Немикіна. – Кіровоград, 2016. – 25 с.

Автор	Ольга Немикіна , <i>практичний психолог комунального закладу «Дошкільний навчальний заклад (ясла-садок) № 61 «Гніздечко» комбінованого типу Кіровоградської міської ради»</i>
Суть досвіду	«Розвиток творчих здібностей дітей дошкільного віку шляхом використання казок та сендплею» У методичному посібнику вміщено матеріали узагальнення системи психолого-педагогічного досвіду роботи практичного психолога ДНЗ № 61 Немикіної О.А. з проблеми розвитку творчих здібностей виконавців шляхом використання казок та сендплею, розробки циклу тренінгових занять, матеріали консультацій, конспекти батьківських зборів, які складала вихователі та вихованці ДНЗ під час практичних занять з практичним психологом.
Джерело інформації	О. Немикіна. Розвиток творчих здібностей дітей дошкільного віку шляхом використання казок та сендплею / Упорядник Ольга Немикіна. – Кропивницький, 2017. – 42 с.

Автор	Світлана Ракул , <i>практичний психолог комунального закладу «Навчально-виховне об'єднання «Загальноосвітній навчальний заклад I-III ступенів № 1 – дитячий юнацький центр "Перлинка" Кіровоградської міської ради Кіровоградської області»</i>
Суть досвіду	«Розвиток творчої особистості шляхом самовдосконалення, саморозвитку та саморегуляції учнів» У методичному посібнику вміщено матеріали узагальнення системи психолого-педагогічного досвіду роботи практичного психолога НВО ЗОШ № 1 Ракул С.Ю. з проблеми розвитку

	творчої особистості шляхом самовдосконалення, саморозвитку та саморегуляції учнів, а також тренінгові заняття з дітьми, вчителями та батьками щодо планування і роботи з обдарованими дітьми.
Джерело інформації	С. Ракул. Розвиток творчої особистості шляхом самовдосконалення, саморозвитку та саморегуляції учнів / Упорядник Світлана Ракул. – Кропивницький, 2017. – 25 с.

Автор	Вікторія Токова , практичний психолог комунального закладу «Навчально-виробниче об'єднання «Спеціальна загальноосвітня школа I-III ступенів, центр естетичного виховання «Натхнення» Кіровоградської міської ради Кіровоградської області
Суть досвіду	«Методичний посібник адресовано практичним психологам, класним керівникам, які працюють з дітьми, що мають затримку психічного розвитку» У методичному посібнику вміщено матеріали узагальнення психолого-педагогічного досвіду роботи з проблеми розвитку саморозуміння та самосприйняття під час комунікації учнів підліткового віку із затримкою психічного розвитку на уроках спілкування.
Джерело інформації	В. Токова. Методичний посібник адресовано практичним психологам, класним керівникам, які працюють з дітьми, що мають затримку психічного розвитку / Упорядник Вікторія Токова. – Кіровоград, 2015. – 25 с.

Автор	Марина Сосновська , методист центру методичної та соціально-психологічної служби управління освіти Кіровоградської міської ради
Суть досвіду	«Розвиток та корекція емоційної сфери дошкільників» Методичний посібник містить матеріали узагальнення досвіду роботи творчої групи практичних психологів дошкільних навчальних закладів м. Кропивницький з проблеми «Розвиток та корекція емоційної сфери у дошкільників». Підібрано діагностичний інструментарій для вивчення емоційної сфери дошкільників та індивідуальних особливостей дітей з емоційними проблемами, сучасні методи діагностики та корекції страхів дітей дошкільного віку. Розроблено цикл корекційно-розвивальних занять, що сприяють створенню позитивного емоційного настрою, атмосфери безпеки в групі дошкільників, та занять, спрямованих на подолання тривожності й страху у малюків.
Джерело інформації	М. Сосновська. Розвиток та корекція емоційної сфери дошкільників/ Упорядник Марина Сосновська. – Кіровоград, 2016. – 140 с.

Автор	Ольга Безай, практичний психолог дошкільного навчального закладу (ясла-садок) № 72 «Гномик» комбінованого типу Кіровоградської міської ради
Суть досвіду	«Система роботи практичного психолога щодо попередження виникнення агресивних реакцій у молодших школярів» Методичний посібник висвітлює досвід роботи з профілактики та корекції виникнення різних форм агресивних реакцій у дітей молодшого шкільного віку. Методичний посібник розраховано на практичних психологів, соціальних педагогів загальноосвітніх навчальних закладів та студентів психолого-педагогічних напрямків.
Джерело інформації	О. Безай. Система роботи практичного психолога щодо попередження виникнення агресивних реакцій у молодших школярів / Упорядник Ольга Безай. – Кропивницький, 2016. – 172 с.

Автор	Олена Дюрова, практичний психолог комунального закладу «Навчально-виховне об'єднання ліцей – школа – дошкільний навчальний заклад «Вікторія – П» Кіровоградської міської ради Кіровоградської області»
Суть досвіду	«Психологічний супровід шкільної дезадаптації на основі розвитку особистісного потенціалу учнів» Методичний посібник адресовано практичним психологам загальноосвітніх та позашкільних навчальних закладів. У посібнику узагальнено досвід роботи практичного психолога Дюрової О.М. щодо організації роботи з учнями перших та п'ятих класів з метою профілактики та корекції дезадаптації в умовах навчального закладу.
Джерело інформації	О. Дюрова. Психологічний супровід шкільної дезадаптації на основі розвитку особистісного потенціалу учнів / Упорядник Олена Дюрова. – Кропивницький, 2016. – 110 с.

Автор	Ганна Дощенко, практичний психолог комунального закладу «Навчально-виховне об'єднання № 6 «Спеціалізована загальноосвітня школа I-III ступенів, центр естетичного виховання «Натхнення» Кіровоградської міської ради Кіровоградської області»
Суть досвіду	«Психологічний супровід формування комунікативних навичок дітей та учнівської молоді» У методичному посібнику вміщено матеріали узагальнення системи психолого-педагогічного досвіду роботи практичного психолога НВО СЗОШ № 6 Дощенко А.А. з питань формування комунікативних навичок учнів різного віку.

Джерело інформації	Г. Дощенко. Психологічний супровід формування комунікативних навичок дітей та учнівської молоді / Упорядник Ганна Дощенко. – Кропивницький, 2016. – 42 с.
---------------------------	---

Автор	Тетяна Тірошко , <i>практичний психолог дошкільного навчального закладу (ясла-садок) № 72 «Гномик» комбінованого типу Кіровоградської міської ради</i>
Суть досвіду	«Психологічний супровід формування готовності дошкільників до навчання у школі» У посібнику розглянуто психологічні та фізіологічні механізми розвитку процесів, станів, поведінки дошкільника, які впливають на становлення особистості майбутнього першокласника, а також вміщені психолого-педагогічні рекомендації щодо підготовки дитини до навчання у школі, розвитку пізнавальних процесів особистості, розробки циклу розвивальних занять, діагностичний матеріал та консультаційний. Посібник призначений для вихователів, учителів, практичних психологів дошкільних та загальноосвітніх навчальних закладів, батьків.
Джерело інформації	Т. Тірошко. Психологічний супровід формування готовності дошкільників до навчання у школі / Упорядник Тетяна Тірошко. – Кропивницький, 2017. – 42 с.

Автор	Тетяна Кваша , <i>практичний психолог спеціалізованого дошкільного навчального закладу (ясла-садок) № 46 «Краплинка»</i>
Суть досвіду	«Психолого-педагогічний супровід дітей з вадами зору» У методичному посібнику вміщено матеріали досвіду роботи з проблеми застосування казкотерапії у роботі з дітьми, які мають порушення зору (розробки тренінгових занять, матеріали консультацій, конспекти батьківських зборів, діагностичний інструментарій для всіх учасників виховного процесу та, зокрема, авторські казки Кваші Т.І. та її вихованців). Посібник адресовано завідувачам, методистам та практичним психологам дошкільних навчальних закладів.
Джерело інформації	Т. Кваша. Психолого-педагогічний супровід дітей з вадами зору / Упорядник Тетяна Кваша. – Кропивницький, 2016. – 24 с.

Автор	Олена Буряк , <i>соціальний педагог комунального закладу «Навчально-виховне об'єднання № 32 «Спеціалізована загальноосвітня школа I-III ступенів, позашкільний центр «Школа мистецтв» Кіровоградської міської ради Кіровоградської області»</i>
--------------	--

Суть досвіду	<p>«Особливості впровадження програми «Рівний – рівному» у загальноосвітній навчальний заклад на засадах формування в учнів почуття відповідальності за своє здоров'я та поведінку»</p> <p>Програму розроблено для підвищення рівня поінформованості й розширення знань підлітків і молоді про здоров'я, здоровий спосіб життя, формування у них відповідних цінностей і життєво важливих переконань, напрацювання необхідних практичних навичок відповідальної безпечної поведінки щодо свого життя і здоров'я, а також здоров'я і життя інших.</p>
Джерело інформації	<p>О. Буряк. Особливості впровадження програми «Рівний – рівному» у загальноосвітній навчальний заклад на засадах формування в учнів почуття відповідальності за своє здоров'я та поведінку / Олена Буряк. – Кіровоград, 2015. – 24 с.</p>

Автор	<p>Валентина Черноус, практичний психолог комунального закладу «Навчально-виховне об'єднання «Загальноосвітня школа I-III ступенів № 17 – центр етичного виховання «Калинка» Кіровоградської міської ради Кіровоградської області»</p>
Суть досвіду	<p>«Програма тренінгу-курсу для підлітків по здоровому способу життя «Пізнай себе»</p> <p>Програма курсу для підлітків «Пізнай себе» передбачає інтеграцію базових знань про здоровий спосіб життя, усвідомлення цінностей здоров'я та потреби вести здоровий спосіб життя. Основною метою програми є орієнтація на пріоритети здоров'я, формування знань, умінь і навичок, що стосуються здорового способу життя, сприяння зміні мотивації статевої поведінки підлітків на користь репродуктивного здоров'я. Розробка надає інформацію стосовно особливостей розвитку особистості та змін, що відбуваються у підлітковому віці; ознайомлює підлітків з історією виникнення та шляхами поширення ВІЛ-інфекції; формує у дітей толерантне ставлення до ВІЛ-інфікованих; формує практичні навички для безпечної поведінки серед підлітків з питань здорового способу життя; дозволяє проектувати власне майбутнє та аналізувати фактори, які на нього впливають.</p>
Джерело інформації	<p>В. Черноус. Програма тренінгу-курсу для підлітків по здоровому способу життя «Пізнай себе»/ Валентина Черноус. – Кропивницький, 2016. – 24 с.</p>

**Анотований каталог
педагогічного досвіду
працівників психологічної
служби системи освіти
Кіровоградської області**

Підписано до друку 10.06.2019 р.
Формат 60x84 1/16. Папір офсетний. Гарнітура «Таймс».
Друк – принтер. Тираж 100 прим.
Зам. № 313

КЗ «КОППО імені Василя Сухомлинського», вул. Велика Перспективна, 39/63,
Кропивницький, 25006

Віддруковано в лабораторії інформаційно-методичного забезпечення освітнього процесу
КЗ «КОППО імені Василя Сухомлинського», вул. Велика Перспективна, 39/63,
Кропивницький, 25006